

Beenmergonderzoek

Behandelingen of onderzoeken tegen kanker zijn vaak medisch-technische hoogstandjes. Zeer complex, heel ingewikkeld en erg lastig om na te vertellen. Daarom nemen we in Hematon Magazine onderzoeken en behandelingen onder de loep. Deze keer: Hoe werkt beenmergonderzoek?

Bij beenmergonderzoek wordt met een holle naald uit het binnenste van het bot beenmerg opgezogen. Dit wordt officieel een beenmergaspiraat genoemd. Ook kan er een klein stukje bot uit het bekken gehaald worden, dat is een biopsie.

Dit kunnen redenen voor een beenmerg-onderzoek zijn:

- Onverklaarde bloedarmoede
- Abnormaal aantal cellen (rode of witte bloedcellen of bloedplaatjes)
- Verdenking leukemie, lymfeklierkanker of andere hematologische ziekte
- Evalueren van het effect van een behandeling

- Als niet in het bekken geprikt kan worden, is het borstbeen een optie

Het beenmerg wordt onderzocht in het laboratorium

Beenmerg zit in de merg-holtes van de botten

Goed voorbereid! Stel jezelf deze vragen

1. Wat is precies de reden voor het onderzoek? Vraag het aan de arts die je behandelt.
2. Neem ik bloedverdunners? Je hoeft hier niet mee te stoppen, maar de persoon die het onderzoek doet moet het weten.

De dag van het onderzoek

- Draag makkelijke, comfortabele kleren
- Je mag gewoon ontbijten of lunchen
- Krijg je rustgevende medicatie? Neem die 20 tot 30 minuten van tevoren in.

- Meestal wordt de beenmergafname niet gedaan door je behandelend arts
- In veel ziekenhuizen is een speciaal spreekuur voor beenmergafnames op de polikliniek
- De beenmergafname wordt gedaan door een hematoloog, hematoloog in opleiding, een physician assistant of verpleegkundig specialist
- Bij een beenmergafname wordt ook altijd bloed afgenomen, waarbij de cellen in het bloed en beenmerg met elkaar worden vergeleken
- Meestal is er een analist voor het verwerken van de materialen en een verpleegkundige die je op je gemak stelt en je door het onderzoek leidt.

Zo gaat de beenmergafname:

- Je gaat op je zij liggen met de benen opgetrokken
- Bij je heup wordt de broek naar beneden geschoven, de onderbroek terzijde geschoven en de bovenkleding omhoog
- De onderzoeker voelt en onderzoekt het verloop van het bot
- De huid wordt (soms) met pen gemarkeerd en met een doekje gedesinfecteerd
- Er wordt een plaatselijke verdoving gegeven
- De verdoving kan 'branden', maar werkt in een paar seconden
- De punctie start; het beenmerg wordt opgezogen
- Het opzuigen van het beenmerg voelt vervelend, maar duurt maar een paar seconden
- Soms wordt nog een botbiopsie genomen met een aparte naald.

Dit duurt 10 minuten

Zo verloopt de biopsie

Bij een biopsie wordt een klein stukje of pijpje bot uitgenomen

- De huid wordt verdoofd
- Er wordt een klein sneetje gemaakt
- De insteek voelt als een 'druk' en kan aan het eind pijnlijk zijn
- De insteek wordt na afloop goed verbonden
- Je moet even op een zandzakje liggen
- Er gelden geen beperkingen na het onderzoek. Je mag doen waartoe je in staat bent.

Als zowel biopt als een beenmergafname nodig is, volstaat één verdoving

De plek van het onderzoek herstelt meestal snel, maar kan:

- Blauw worden
- Gevoelig en beurs voelen
- Nabloeden, dit kan komen door bijvoorbeeld een laag aantal bloedplaatjes of gebruik van bloedverdunners
- Infecteren.

Na het onderzoek

- De plek kan beurs voelen
- Pijn? Gebruik paracetamol
- Wacht 24 uur met douchen
- Ontstaat rond de insteekopening roodheid, zwelling of een bloeding, neem contact op met het ziekenhuis
- Verwijder het gaas tijdens het douchen nadat het goed nat is geworden.

De uitslag duurt enkele dagen tot enkele weken en krijg je van je behandelend arts.

De infographic is tot stand gekomen in samenwerking met Manita Bremmers, physician assistant en Bas van Haren, netwerkcoördinator, van het Radboudumc